RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 64.216/3
van 5 oktober 2018

over

een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 maart 1927 houdende uitvoering van het Wetboek diverse rechten en taksen wat betreft de aangifte, betaling en diverse regels met betrekking tot de taks op de effectenrekeningen’

CONSEIL D’ÉTAT
section de législation

avis 64.216/3
du 5 octobre 2018

sur

un projet d’arrêté royal ‘modifiant l’arrêté royal du 3 mars 1927 portant exécution du Code des droits et taxes divers en ce qui concerne la déclaration, le paiement et diverses règles relatives à la taxe sur les comptes-titres’

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

Op 4 september 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Financiën verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 8 oktober 2018, een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 maart 1927 houdende uitvoering van het Wetboek diverse rechten en taksen wat betreft de aangifte, betaling en diverse regels met betrekking tot de taks op de effectenrekeningen'.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 25 september 2018. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Peter SOURBRON, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo BAERT, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 5 oktober 2018.

*

Le 4 septembre 2018, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, prorogé jusqu'au 8 octobre 2018, sur un projet d'arrêté royal 'modifiant l'arrêté royal du 3 mars 1927 portant exécution du Code des droits et taxes divers en ce qui concerne la déclaration, le paiement et diverses règles relatives à la taxe sur les comptes-titres'.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 25 septembre 2018. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Peter SOURBRON, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Barbara SPEYBROUCK, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo BAERT, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 5 octobre 2018.

*

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Bij de wet van 7 februari 2018 'houdende invoering van een taks op effectenrekeningen' zijn in het Wetboek Diverse Rechten en Taksen (hierna: het wetboek) de artikelen 151 tot 158/6 ingevoegd.

Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe uitvoering te geven aan die nieuwe bepalingen van boek II, titel II ("Taks op de effectenrekeningen"), van het wetboek. Daartoe wordt het koninklijk besluit van 3 maart 1927 'houdende uitvoering van het Wetboek diverse rechten en taksen' (hierna: het uitvoeringsbesluit) gewijzigd: in dat uitvoeringsbesluit worden bepalingen hersteld of ingevoegd die uitvoering geven aan de voormelde artikelen van het wetboek, ingevoegd bij de wet van 7 februari 2018.

RECHTSGROND

3. Het ontworpen besluit vindt in beginsel rechtsgrond in de in de aanhef vermelde bepalingen van het wetboek, onder voorbehoud van wat volgt.

3.1. In het ontworpen artikel 220/5, tweede lid, van het uitvoeringsbesluit (artikel 9 van het ontwerp) wordt bepaald dat in het geval van een gezamenlijke aangifte, om "het totale aandeel voor de aangifte" (lees, in overeenstemming met de Franse tekst van het ontwerp: het totale aan te geven aandeel) te bepalen, rekening wordt gehouden met "het werkelijke aandeel van alle mede-aangevers voor al hun effectenrekeningen".

Uit artikel 158/1, tweede en derde lid, van het wetboek blijkt dat de titularis die een of meer effectenrekeningen in onverdeeldheid, in vruchtgebruik of in blote eigendom houdt, ervoor kan opteren om in zijn aangifte in plaats van zijn (proportionele) aandeel in de gemiddelde waarde,[1] het aandeel in de onverdeeldheid, het vruchtgebruik of de blote eigendom op te geven dat hem wettelijk of contractueel toekomt.

De gemachtigde gaf het volgende voorbeeld van een gezamenlijke aangifte:

> "A, X en Y zijn co-titularissen van een effectenrekening met 900.000 EUR. X en Y bezitten contractueel elk 1% en dit kan bewezen worden.

[1] Onder 'aandeel in de gemiddelde waarde' wordt verstaan "het gedeelte van de op de effectenrekeningen staande belastbare financiële instrumenten van de titularis dat wordt vermoed proportioneel te zijn met het aantal geregistreerde titularissen van de effectenrekeningen" (artikel 152, 7°, van het wetboek).

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

Stel dat bij een andere bank, X ook een rekening heeft samen met V die 500.000 € (elk 50%) bedraagt. Proportioneel zal X over 300.000 € + 250.000 € beschikken.

X wenst voor rekening 1 een gezamenlijk aangifte in te dienen op basis van de werkelijke waarde samen met A en Y.

Model van aangifte

Burgerrechtelijke situatie (werkelijk deel):	Werkelijke waarde over alle rekeningen		Aangifte
Rekening 1			
• A : 882.000€	882.000€	Ondertekening	882.000€ te betalen taks 882.000€ * 0.0015
• X: 9.000 €	9.000€+ 250.000€	Ondertekening want titularis	0€
• Y: 9.000 €	9.000€	Ondertekening want titularis	0€

"

Op de vraag waarom in het ontworpen tweede lid wordt bepaald dat, om het totale aan te geven aandeel vast te stellen, rekening wordt gehouden met het werkelijke aandeel, en niet met het proportionele aandeel, in alle effectenrekeningen van de mede-aangevers, antwoordde de gemachtigde als volgt:

"Men houdt rekening met het werkelijke aandeel over alle effectenrekeningen heen die behoren tot dezelfde titularis om te bepalen of men de drempel al dan niet overschrijdt.

Stel in het voorbeeld dat op rekening 1 X 9.000 euro aan werkelijke waarde heeft, en hij dient een aangifte in op basis van de werkelijke waarde dan moet nog bepaald worden of hij al dan niet de taks moet betalen op die 9.000 euro. Indien hij nog een rekening 2 heeft met 600.000 euro aan werkelijke waarde dan overschrijdt X de drempel en is hij gehouden om op 9.000 euro taks te betalen. De drempel wordt immers bekeken over alle rekeningen van de titularis heen, in deze zou de drempel overschreden zijn namelijk 609.000 euro."

Indien de gemachtigde bedoelt dat, om na te gaan of het in artikel 151 van het wetboek vastgestelde grensbedrag wordt overschreden, voor elke mede-aangever rekening wordt gehouden met het door hem aangegeven werkelijke aandeel dan wel met het proportionele aandeel voor al zijn effectenrekeningen, kan deze toelichting in overeenstemming worden geacht met het bepaalde in artikel 158/1 van het wetboek. In dat geval kan het artikel 220/5, tweede lid,

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

van het uitvoeringsbesluit rechtsgrond vinden in het reeds vermelde artikel 158/1, derde lid, van het wetboek.

De uitleg van de gemachtigde lijkt evenwel niet overeen te stemmen met de bewoordingen van het ontworpen artikel 220/5, tweede lid, van het uitvoeringsbesluit. Daarin wordt immers uitdrukkelijk bepaald dat rekening wordt gehouden met *het werkelijke aandeel voor al de effectenrekeningen van de mede-aangevers*. Zo gelezen, kan artikel 220/5, tweede lid, van het uitvoeringsbesluit geen rechtsgrond vinden in artikel 158/1, derde lid, van het wetboek.

3.2. Het ontworpen artikel 220/8, § 2, tweede en derde lid, van het uitvoeringsbesluit (artikel 12 van het ontwerp) luidt:

> "Ter bepaling van de door de teruggave gewijzigde belastbare grondslag van iedere titularis, medegerechtigde, vruchtgebruiker of blote eigenaar, vermeldt het verzoek tot teruggave voor ieder van hen het totale aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten na de toerekening bedoeld in het eerste lid.
>
> Het totale aandeel bedoeld in het tweede lid bevat het reële aandeel in de effectenrekening waarvoor het verzoek tot teruggave wordt ingediend alsook het reële aandeel in alle andere effectenrekeningen waarvan men titularis, medegerechtigde, vruchtgebruiker of blote eigenaar is."

In dit verband verstrekte de gemachtigde het volgende voorbeeld:

> "A , X en Y zijn co-titularissen van een effectenrekening met 900.000 EUR. X en Y bezitten contractueel elk 1% en dit kan bewezen worden.
>
> Stel dat bij een andere bank, X ook een rekening heeft samen met V die 500.000 € (elk 50%) bedraagt. Proportioneel zal X over 300.000 € + 250.000 € beschikken.

Burgerrechtelijke situatie:	Situatie op basis van de TER wet: Proportionele verdeling
Rekening 1	Rekening 1
A : 882.000€	A : 300.000 € (geen taks)
X: 9.000 €	X: 300.000€
Y: 9.000 €	Y: 300.000€ (geen taks)
Rekening 2	Rekening 2
V : 250.000€	V : 250.000€ (geen taks)
X : 250.000€	X : 250.000€

> Indien men proportioneel laat inhouden (dus opt-in door X) zal enkel X betalen : 550.000€
>
> Stel dat X zijn werkelijke verhouding wenst mee te delen en een teruggave vraagt dan zullen A, X en Y een gezamenlijke verzoek tot teruggave moeten indienen.

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

Model Teruggave voor rekening 1

	Werkelijk (rekening 1)	Proport. (rekening 1)	Wat ze al betaald hebben:	Wat ze moesten betalen	Teruggave	Te betalen toerekening
A	882.000€	300.000	0€	892.000*0.0015= 1.323€		1.323€
X	9.000€	300.000	300.000€ * 0.0015 = 450€	Geen taks op 9.000€ want minder dan 500.000€ aan werkelijke waarde over alle rekeningen heen 9000€ rek 1 +250.000€ rek 2	450€	
Y	9.000€	300.000	0€	0€		

"

Uit het ontworpen derde lid lijkt evenwel te volgen dat, om het totale aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten na de toerekening te bepalen, niet alleen rekening wordt gehouden met het werkelijke aandeel in de effectenrekening waarvoor de teruggave wordt gevraagd, maar ook met het werkelijke, en niet het proportionele aandeel, voor alle andere effectenrekeningen van de titularis, medegerechtigde, vruchtgebruiker of blote eigenaar. Daarover om toelichting verzocht, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> "Idem als hierboven. Aangezien de titularis in functie van de werkelijke waarde wenst terug te vragen wordt als basis voor de heffing (om te bepalen of men al dan niet de drempel zou overschrijden van 500.000 euro) ook de werkelijke waarde genomen over alle rekeningen heen van de titularis."

Indien de gemachtigde bedoelt dat, om na te gaan of het in artikel 151 van het wetboek vastgestelde grensbedrag wordt overschreden, voor elke titularis, medegerechtigde, vruchtgebruiker of blote eigenaar rekening wordt gehouden met het door hem aangeven werkelijke aandeel dan wel met het proportionele aandeel voor al zijn effectenrekeningen, kan deze toelichting in overeenstemming worden geacht met de voormelde bepaling van het wetboek. In dat geval kan voor het ontworpen artikel 220/8, § 2, derde lid, van het uitvoeringsbesluit rechtsgrond worden gevonden in het reeds vermelde artikel 158/5, § 2, vijfde lid, van het wetboek.

Ook in dit geval lijkt de toelichting van de gemachtigde echter niet overeen te stemmen met de bewoordingen van het ontworpen artikel 220/8, § 2, derde lid, van het uitvoeringsbesluit. Daarin wordt uitdrukkelijk bepaald dat niet alleen rekening wordt gehouden met het werkelijke aandeel in de effectenrekening waarvoor het verzoek tot teruggave wordt ingediend, maar ook met *het werkelijke aandeel in alle andere effectenrekeningen* van elke

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

titularis, medegerechtigde, vruchtgebruiker of blote eigenaar. Zo gelezen, kan voor het ontworpen artikel 220/8, § 2, derde lid, van het uitvoeringsbesluit geen rechtsgrond worden gevonden in artikel 158/5, § 2, vijfde lid, van het wetboek.

3.3. In het ontworpen artikel 220/9 van het uitvoeringsbesluit (artikel 13 van het ontwerp) is de schaal van de boetes opgenomen. De rechtsgrond daarvoor zijn de artikelen 158/3, § 2, eerste lid, en 158/4, § 3, eerste lid, van het wetboek.

Die rechtsgrondbepalingen luiden:

- Artikel 158/3, § 2, eerste lid:

> "Niet aangifte, laattijdige, onnauwkeurige of onvolledige aangifte, alsook de laattijdige betaling, worden bestraft met een boete die wordt vastgelegd naar gelang van de aard en de ernst van de overtreding, volgens een schaal waarvan de trappen door de Koning worden vastgesteld en gaande van 10 pct. tot 200 pct. van de verschuldigde taks. Bij ontstentenis van kwade trouw kan worden afgezien van het minimum van 10 pct."

- Artikel 158/4, § 3, eerste lid, is zeer vergelijkbaar:

> "De niet aangifte, laattijdige, onnauwkeurige of onvolledige aangifte, alsook de laattijdige betaling, worden bestraft met een boete die wordt vastgelegd naar gelang van de aard en de ernst van de overtreding, volgens een schaal waarvan de trappen door de Koning worden vastgesteld en gaande van 10 pct. tot 200 pct. van de verschuldigde taks. Bij ontstentenis van kwade trouw kan worden afgezien van het minimum van 10 pct."

In de ontworpen schaal wordt een onderscheid gemaakt tussen overtredingen ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van de wil van de belastingplichtige (A), overtredingen niet toe te schrijven aan kwade trouw of aan het opzet de belasting te ontduiken (B), overtredingen toe te schrijven aan kwade trouw of aan het opzet de belasting te ontduiken (C) en, ten slotte, overtredingen gepaard gaand met valsheid, met gebruik van valse stukken of met (een poging tot) omkoping van een ambtenaar (D).

Wat die laatste categorie (D) betreft, is er evenwel geen rechtsgrond. Fiscale valsheid wordt strafbaar gesteld bij artikel 207*bis* van het wetboek, terwijl (actieve) omkoping strafbaar is krachtens artikel 246, § 2, van het Strafwetboek. In de weergegeven rechtsgrondbepalingen is enkel sprake van niet-aangifte, van laattijdige, onnauwkeurige of onvolledige aangifte, en van laattijdige betaling. De Koning heeft dus enkel bevoegdheid inzake deze overtredingen. De misdrijven valsheid en omkoping dienen derhalve langs strafrechtelijke weg te worden vervolgd; ze kunnen niet het voorwerp zijn van een fiscale boete in de zin van de artikelen 158/3, § 2, eerste lid, en 158/4, § 3, eerste lid, van het wetboek.

Hetzelfde geldt voor het ontworpen artikel 220/10 van het uitvoeringsbesluit (artikel 14 van het ontwerp). Daarin wordt enkel melding gemaakt van foutieve mededelingen of gebrek aan mededeling na een vraag om inlichtingen vanwege de belastingadministratie.

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Inwerkingtreding

4. De wet van 7 februari 2018 is op 10 maart 2018 in werking getreden. Artikel 18 van de wet bepaalt de inwerkingtreding immers op "de dag volgend op de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad".

Overeenkomstig artikel 158/3, § 1, van het wetboek dienen de *Belgische tussenpersonen* de aangifte in "uiterlijk op de twintigste dag van de derde maand die volgt op het einde van de referentieperiode" en de betaling van de taks gebeurt "op" (lees allicht: uiterlijk tegen) diezelfde dag. Voor 2018 is dat 20 december 2018.

Overeenkomstig artikel 158/4, § 1, van het wetboek dienen de *titularissen* hun aangifte uiterlijk in op de laatste dag voor de indiening van de personenbelasting. De gemachtigde stelde: "Indiening uiterlijk theoretisch 30 juni 2019. Via MyMinFin gebruikelijk iets later" en "Betaling uiterlijk inderdaad 31 augustus 2019".

De referentieperiode[2] loopt normaal van 1 oktober tot 30 september, maar artikel 17 van de wet van 7 februari 2018 voorziet in een overgangsbepaling voor de eerste referentieperiode:

> "De eerste referentieperiode vangt aan op de dag van de inwerkingtreding van deze wet en eindigt op 30 september 2018."

De eerste referentieperiode liep derhalve van 10 maart tot 30 september 2018. De tweede referentieperiode is begonnen op 1 oktober 2018 en loopt af op 30 september 2019.

Het om advies voorgelegd ontwerpbesluit bevat geen bepaling van inwerkingtreding, zodat het te nemen besluit volgens de gewone regels in werking zal treden de tiende dag nadat het in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.

In de ontworpen artikelen 219, 220 en 220/2 wordt de procedure bepaald voor de erkenning van in België gevestigde aansprakelijke vertegenwoordigers van niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersonen. Uit het ontworpen artikel 220 volgt dat het beslissingsproces voor dergelijke erkenningen minstens één maand in beslag neemt. Als documenten betreffende de voldoende solvabiliteit moeten worden opgevraagd, volgt uit de ontworpen artikelen 220 en 220/2 dat de beslissing ongeveer drie maanden op zich kan laten wachten.

Op de vraag of, na de bekendmaking van het te nemen koninklijk besluit, het verkrijgen van een beslissing van erkenning nog wel haalbaar is vóór het verstrijken van de uiterste datum voor de indiening van de aangifte in 2018 (20 december 2018), antwoordde een van de gemachtigden dat de financiële sector zich volop aan het voorbereiden is. De andere gemachtigde stelde in dit verband nog het volgende:

[2] Krachtens artikel 152, 6°, van de wet dient onder 'referentieperiode' te worden verstaan "een periode van twaalf opeenvolgende maanden die aanvangt op 1 oktober en eindigt op 30 september van het volgende jaar".

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

"Het spreekt vanzelf dat het bevoegde kantoor dat de aanvraag tot erkenning moet onderzoeken, alles in het werk zal stellen om dit onderzoek met inbegrip van het solvabiliteitsonderzoek zo vlot mogelijk te laten verlopen vanaf de inwerkingtreding van het KB. De administratie heeft 1 maand de tijd om de erkenning te onderzoeken. Bij gebrek aan kennisgeving wordt de erkenning geacht te zijn toegekend vanaf het verstrijken van de termijn. Het is daarbij van belang dat de betrokken partijen hiertoe de nodige medewerking verlenen en daartoe alle informatie ter beschikking stellen van de administratie. De administratie zal de aansprakelijke vertegenwoordiger waar mogelijk hierin bijstaan zodat de erkenning tijdig bekomen kan worden."

Er dient echter ook rekening te worden gehouden met de niet in België gevestigde tussenpersonen.

Er zal moeten worden nagegaan of de timing, gelet op de laattijdigheid van de te nemen uitvoeringsbepalingen, nog wel haalbaar is voor alle betrokkenen.

Artikel 1

5. De vermelding in de inleidende zin van artikel 1 van het ontwerp dat titel II van boek II van het uitvoeringsbesluit werd "opgeheven bij de wet van 3 juli 1969", is niet correct. Titel IX van het koninklijk besluit van 3 maart 1927 'houdende Algemene Verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes', omvattende de artikelen 218 tot 220, werd opgeheven bij het koninklijk besluit van 31 maart 1935 'met het zegel gelijkgestelde taxes'. De opgeheven titel IX is bij het koninklijk besluit van 21 december 2006 vernummerd tot titel II van boek II ("Diverse taksen").

Artikel 2

6. De vermelding "opgeheven bij de wet van 3 juli 1969" in de inleidende zin is niet correct. Artikel 218 van het uitvoeringsbesluit, dat met het huidige ontwerp wordt hersteld, is opgeheven bij het koninklijk besluit van 31 maart 1935.

7. Paragraaf 1 van het ontworpen artikel 218 bepaalt dat de aangifte moet worden ingediend "op het bevoegde kantoor". Paragraaf 2 bepaalt dat de aangifte moet worden ingediend "op het kantoor bedoeld in paragraaf 1", terwijl paragraaf 3 voorschrijft dat de aangifte moet worden ingediend "op het bureau bedoeld in paragraaf 1".

In het ontworpen artikel 220/6 (artikel 10 van het ontwerp) wordt het bevoegde kantoor voor de betaling van de taks (eventueel ook van intresten en boetes) aangeduid, dat ook het bevoegde kantoor is voor het verzoek tot erkenning (artikelen 3 en 6 van het ontwerp) en voor de vraag tot teruggave (artikel 12 van het ontwerp). In de ontworpen bepalingen wordt datzelfde kantoor evenwel niet uitdrukkelijk aangeduid als het "bevoegde kantoor" voor de aangifte.

Aan de artikelen 158/3, § 1, tweede lid, en 158/4, § 1, tweede lid, van het wetboek wordt derhalve op onvolkomen wijze uitvoering gegeven, wat dient te worden verholpen.

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

8. De eerste paragraaf van het ontworpen artikel 218 bepaalt dat de aangifte "ten laatste op de dag van de betaling" dient te gebeuren.

Krachtens artikel 158/3, § 1, van het wetboek dient de aangifte "uiterlijk op de twintigste dag van de derde maand die volgt op het einde van de referentieperiode" (eerste lid) te gebeuren en moet de taks worden betaald "op de in het eerste lid bedoelde dag" (tweede lid).

De ontworpen bepaling spoort aldus niet met het wetboek. Ofwel dient louter te worden verwezen naar de bepaling uit het wetboek, ofwel moeten de betrokken woorden in het ontwerp worden geschrapt.

9. In overeenstemming met artikelen 151 en 152, 7°, van het wetboek, wordt in paragraaf 1, 3°, van het ontworpen artikel 218 beter geschreven "het totale aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten waarvoor de taks verschuldigd is".

10. Het is niet duidelijk of met de woorden "in afwijking van paragraaf 1, 1°" in paragraaf 4 van het ontworpen artikel 218 wordt verwezen naar artikel 154, § 1, 1°, van het wetboek of naar paragraaf 1, 1°, van het ontworpen artikel 218. Alleszins hebben geen van deze bepalingen betrekking op de datum van aangifte. De data van aangifte zijn terug te vinden in artikel 158/3, § 1, eerste lid, respectievelijk artikel 158/4, § 1, eerste lid, van het wetboek, waarop paragraaf 4 van het ontworpen artikel 218 een afwijking toestaat in het geval bedoeld in artikel 154, § 2, van het wetboek.

De stellers van het ontwerp zullen het vermelde zinsdeel in het licht hiervan moeten herbekijken.

11. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 218 is soms sprake van "kantoor" (zie het eerste lid van de tweede paragraaf), en in andere gevallen van "bureau" (derde paragraaf, eerste lid), terwijl in de Franse tekst telkens het woord "bureau" wordt gebruikt. Er dient te worden over gewaakt een uniforme terminologie te hanteren en verschillen tussen beide taalversies te vermijden.

Artikelen 3 tot 7

12. Uit de ontworpen artikelen 219 tot 220/3 van het uitvoeringsbesluit lijkt te volgen dat de erkenning in handen wordt gegeven "van het kantoor vermeld in artikel 220/6". Dit is het "kantoor van de administratie belast met de inning en de invordering van de taksen opgenomen in boek II van het Wetboek diverse taksen en rechten". Het is de leidende ambtenaar van dat kantoor die de beslissing tot erkenning neemt (ontworpen artikel 220, tweede lid – artikel 4 van het ontwerp), alsook de beslissing tot intrekking van de erkenning (ontworpen artikel 220/1 – artikel 5 van het ontwerp). Voor het overige moet het verzoek tot erkenning aan dat kantoor worden gericht (ontworpen artikel 219, eerste lid, van het uitvoeringsbesluit – artikel 3 van het ontwerp), kunnen het model van het verzoek en van de bij te voegen verklaring bij het kantoor worden bekomen (ontworpen artikel 219, vierde lid – artikel 3 van het ontwerp), gaan de kennisgevingen uit van dat kantoor (zie o.m. het ontworpen artikel 220, tweede lid en vierde lid –

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

artikel 4 van het ontwerp) en kan het kantoor de bijkomende documenten betreffende de solvabiliteit opvragen (ontworpen artikel 220/2 – artikel 6 van het ontwerp).

Artikel 158/2, eerste lid, van het wetboek bepaalt echter dat de niet in België gevestigde of opgerichte tussenpersonen een in België gevestigde aansprakelijke vertegenwoordiger kunnen laten erkennen "door of vanwege de minister van Financiën". Daaruit vloeit voort dat de Koning niet gerechtigd is om de erkennende instantie aan te wijzen. De wet, ook al is ze niet conform de grondwettelijke regel dat het de Koning toekomt de uitvoerende macht te organiseren, bepaalt immers dat de minister van Financiën, of zijn gemachtigde, de erkenningen verleent.[3]

13. De vermelding "opgeheven bij de wet van 3 juli 1969" in de inleidende zin van artikel 3 van het ontwerp is niet correct. Het artikel 219, dat met het huidig ontwerp wordt hersteld, is opgeheven bij het koninklijk besluit van 31 maart 1935.

14. In de inleidende zin van artikel 4 van het ontwerp wordt gesteld dat artikel 220 wordt "ingevoegd" in titel II van boek II van het uitvoeringsbesluit. Het artikel 220 is opgeheven bij koninklijk besluit van 31 maart 1935 en wordt door artikel 4 van het ontwerp hersteld. Dit dient te worden aangepast.

15. In het ontworpen artikel 220, eerste lid, 3° (artikel 4 van het ontwerp), dienen na "artikel 152, 6°" de woorden ", van het Wetboek" te worden ingelast.

16. In het ontworpen artikel 220/1 dienen de haakjes voor en na het woord "meer" te worden weggelaten.

17. In het ontworpen artikel 220/1 wordt bepaald dat de erkenning wordt ingetrokken bij gemotiveerde beslissing en dat deze gemotiveerde beslissing ter kennis wordt gebracht.

Bepalen dat de beslissing gemotiveerd moet zijn, is overbodig en misleidend. Het is overbodig omdat de beoogde beslissing onder de toepassing valt van de wet van 29 juli 1991 'betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen' en de verplichting tot formele motivering reeds uit die wet voortvloeit. Het is misleidend omdat dergelijke bepalingen ten onrechte de indruk wekken dat de formele motiveringsverplichting niet zou bestaan indien ze niet uitdrukkelijk in die bepalingen is voorgeschreven. Tenzij een verdergaande motiveringsplicht wordt beoogd dan diegene die voortvloeit uit de wet van 29 juli 1991, in welk geval de draagwijdte ervan dient te worden omschreven, moeten de woorden "gemotiveerde" worden weggelaten.

[3] Aan dat artikel van het wetboek ontleent de minister dus de bevoegdheid om een persoon of personen aan te wijzen die de erkenningen kunnen verlenen. Dat dient dan echter bij ministerieel besluit te worden geregeld.

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

Artikel 11

18. In deze ontworpen bepalingen wordt enerzijds gesproken over "de vraag tot teruggave" en anderzijds "het verzoek tot teruggave". Ook hier dringt een meer uniforme terminologie zich op.

Artikel 13

19. In de in het ontworpen artikel 220/9 opgenomen schaal van de boetes is voor een eerste overtreding die niet is toe te schrijven aan kwade trouw of aan het opzet de belasting te ontduiken voorzien in een boete van 10 procent. Aan het einde van de artikelen 158/3, § 2, eerste lid, en 158/4, § 3, eerste lid, van het wetboek wordt bepaald dat bij ontstentenis van kwade trouw kan worden afgezien "van het minimum van 10 pct."

Vermits het uitvoeringsbesluit gelezen dient te worden in overeenstemming met de wet, zal de belastingadministratie geval per geval ook rekening moeten houden met de mogelijkheid om af te zien van het minimum. Voor de duidelijkheid in het rechtsverkeer verdient het dan ook aanbeveling om van die mogelijkheid expliciet melding te maken in de tabel. Daartoe zou in het betrokken onderdeel van de tabel kunnen worden geschreven: "10 pct., tenzij wordt afgezien van deze minimumboete overeenkomstig artikel 158/3, § 2, eerste lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen".

Eenzelfde opmerking geldt voor het ontworpen artikel 220/10 van het uitvoeringsbesluit (artikel 14 van het ontwerp), waar onder B, voor de eerste overtreding wordt voorzien in een geldboete van 750 euro. Ook krachtens artikel 158/6, tweede lid, laatste zin, van het wetboek kan, bij ontstentenis van kwade trouw, worden afgezien van die minimumboete.

*

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. La loi du 7 février 2018 'instaurant une taxe sur les comptes-titres' a inséré les articles 151 à 158/6 dans le Code des droits et taxes divers (ci-après : le code).

Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de pourvoir à l'exécution de ces nouvelles dispositions du livre II, titre II (« Taxe sur les comptes-titres »), du code. À cet effet, il modifie l'arrêté royal du 3 mars 1927 'portant exécution du Code des droits et taxes divers' (ci-après : l'arrêté d'exécution) : des dispositions exécutant les articles précités du code, insérés par la loi du 7 février 2018, sont rétablies ou insérées dans cet arrêté.

FONDEMENT JURIDIQUE

3. L'arrêté en projet trouve en principe un fondement juridique dans les dispositions du code mentionnées dans le préambule, sous réserve des observations suivantes.

3.1. L'article 220/5, alinéa 2, en projet, de l'arrêté d'exécution (article 9 du projet) dispose que dans le cas d'une déclaration conjointe, pour déterminer « la part totale à déclarer », il est tenu compte de « la part réelle de tous les codéclarants pour l'ensemble de leurs comptes[-]titres ».

Il ressort de l'article 158/1, alinéas 2 et 3, du code que le titulaire qui détient un ou plusieurs comptes-titres en indivision, en usufruit ou en nue-propriété, peut choisir de reprendre dans sa déclaration, en lieu et place de sa part (proportionnelle) dans la valeur moyenne [1], la part dans l'indivision, dans l'usufruit ou dans la nue-propriété qui lui revient de manière légale ou contractuelle.

Le délégué a donné l'exemple suivant d'une déclaration conjointe :

> « A, X en Y zijn co-titularissen van een effectenrekening met 900.000 EUR. X en Y bezitten contractueel elk 1% en dit kan bewezen worden.
>
> Stel dat bij een andere bank, X ook een rekening heeft samen met V die 500.000 € (elk 50%) bedraagt. Proportioneel zal X over 300.000 € + 250.000 € beschikken.
>
> X wenst voor rekening 1 een gezamenlijk aangifte in te dienen op basis van de werkelijke waarde samen met A en Y.

[1] Par 'part dans la valeur moyenne', on entend « la fraction des instruments financiers imposables détenus dans les comptes-titres par le titulaire qui est présumée proportionnelle au nombre de titulaires enregistrés de ces comptes-titres » (article 152, 7°, du code).

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

Model van aangifte

Burgerrechtelijke situatie (werkelijk deel):	Werkelijke waarde over alle rekeningen		Aangifte
Rekening 1			
• A : 882.000€	882 000 €	Ondertekening	882.000€ te betalen taks 882.000€ * 0.0015
• X: 9.000 €	9.000€+ 250.000€	Ondertekening want titularis	0 €
• Y: 9.000 €	9 000 €	Ondertekening want titularis	0 €

»

À la question de savoir pourquoi l'alinéa 2 en projet énonce que pour déterminer la part totale à déclarer, il est tenu compte de la part réelle, et non de la part proportionnelle, de tous les codéclarants pour l'ensemble de leurs comptes-titres, le délégué a répondu ce qui suit :

« Men houdt rekening met het werkelijke aandeel over alle effectenrekeningen heen die behoren tot dezelfde titularis om te bepalen of men de drempel al dan niet overschrijdt.

Stel in het voorbeeld dat op rekening 1 X 9.000 euro aan werkelijke waarde heeft, en hij dient een aangifte in op basis van de werkelijke waarde dan moet nog bepaald worden of hij al dan niet de taks moet betalen op die 9.000 euro. Indien hij nog een rekening 2 heeft met 600.000 euro aan werkelijke waarde dan overschrijdt X de drempel en is hij gehouden om op 9.000 euro taks te betalen. De drempel wordt immers bekeken over alle rekeningen van de titularis heen, in deze zou de drempel overschreden zijn namelijk 609.000 euro ».

Si le délégué entend par là que, pour vérifier si le montant limite fixé à l'article 151 du code est dépassé, il est tenu compte pour chaque codéclarant de la part réelle ou de la part proportionnelle qu'il déclare pour l'ensemble de ses comptes-titres, ces précisions peuvent être réputées conformes à l'article 158/1 du code. Dans ce cas, l'article 220/5, alinéa 2, de l'arrêté d'exécution peut trouver un fondement juridique dans l'article 158/1, alinéa 3, précité, du code.

Toutefois, les explications du délégué ne semblent pas concorder avec la formulation de l'article 220/5, alinéa 2, en projet, de l'arrêté d'exécution. En effet, il est explicitement prévu qu'il est tenu compte *de la part réelle de tous les codéclarants pour l'ensemble de leurs comptes-titres.* Dans cette formulation, l'article 220/5, alinéa 2, de l'arrêté d'exécution ne peut pas trouver de fondement juridique dans l'article 158/1, alinéa 3, du code.

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

3.2. L'article 220/8, § 2, alinéas 2 et 3, en projet, de l'arrêté d'exécution (article 12 du projet) s'énonce comme suit :

« Pour déterminer la base imposable de chaque titulaire, ayant-droit, usufruitier ou nu-propriétaire, modifiée par la restitution, la demande en restitution mentionne pour chacun d'eux la part totale dans la valeur moyenne des instruments financiers après l'imputation visée à l'alinéa 1er.

La part totale visée à l'alinéa 2 comprend la part réelle dans le compte-titres pour lequel la demande en restitution est introduite [ainsi] que la part réelle dans tous les autres comptes-titres dont l'on est titulaire, ayant-droit, usufruitier ou nu-propriétaire ».

À cet égard, le délégué a fourni l'exemple suivant :

« A , X en Y zijn co-titularissen van een effectenrekening met 900.000 EUR. X en Y bezitten contractueel elk 1% en dit kan bewezen worden.

Stel dat bij een andere bank, X ook een rekening heeft samen met V die 500.000 € (elk 50%) bedraagt. Proportioneel zal X over 300.000 € + 250.000 € beschikken.

Burgerrechtelijke situatie:	Situatie op basis van de TER wet: Proportionele verdeling
Rekening 1	Rekening 1
A : 882.000€	A : 300.000 € (geen taks)
X: 9.000 €	X: 300.000€
Y: 9.000 €	Y: 300.000€ (geen taks)
Rekening 2	Rekening 2
V : 250.000€	V : 250.000€ (geen taks)
X : 250.000€	X : 250.000€

Indien men proportioneel laat inhouden (dus opt-in door X) zal enkel X betalen : 550.000€

Stel dat X zijn werkelijke verhouding wenst mee te delen en een teruggave vraagt dan zullen A, X en Y een gezamenlijke verzoek tot teruggave moeten indienen.

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

Model Teruggave voor rekening 1

	Werkelijk (rekening 1)	Proport. (rekening 1)	Wat ze al betaald hebben:	Wat ze moesten betalen	Teruggave	Te betalen toerekening
A	882 000 €	300 000	0 €	892.000*0.0015= 1.323€		1 323 €
X	9 000 €	300 000	300.000€ * 0.0015 = 450€	Geen taks op 9.000€ want minder dan 500.000€ aan werkelijke waarde over alle rekeningen heen 9000€ rek 1 +250.000€ rek 2	450 €	
Y	9 000 €	300 000	0 €	0 €		

»

Toutefois, il semble résulter de l'alinéa 3 en projet que pour déterminer la part totale dans la valeur moyenne des instruments financiers imposables après l'imputation, il est tenu compte non seulement de la part réelle dans le compte-titres pour lequel la restitution est demandée, mais également de la part réelle, et non de la part proportionnelle, dans tous les autres comptes-titres du titulaire, de l'ayant-droit, de l'usufruitier ou du nu-propriétaire. Invité à fournir des précisions à ce sujet, le délégué a répondu ce qui suit :

> « Idem als hierboven. Aangezien de titularis in functie van de werkelijke waarde wenst terug te vragen wordt als basis voor de heffing (om te bepalen of men al dan niet de drempel zou overschrijden van 500.000 euro) ook de werkelijke waarde genomen over alle rekeningen heen van de titularis ».

Si le délégué entend par là que pour vérifier si le montant limite fixé à l'article 151 du code est dépassé, il est tenu compte pour chaque titulaire, ayant-droit, usufruitier ou nu-propriétaire de la part réelle ou de la part proportionnelle qu'il déclare pour l'ensemble de ses comptes-titres, cette précision peut être réputée conforme à la disposition précitée du code. Dans ce cas, l'article 220/8, § 2, alinéa 3, en projet, de l'arrêté d'exécution peut trouver un fondement juridique dans l'article 158/5, § 2, alinéa 5, précité, du code.

Toutefois, dans ce cas également, les explications du délégué ne semblent pas concorder avec la formulation de l'article 220/8, § 2, alinéa 3, en projet, de l'arrêté d'exécution. Il y est expressément prévu qu'il est tenu compte non seulement de la part réelle dans le compte-titres pour lequel la demande de restitution est introduite, mais également de *la part réelle dans tous les autres comptes-titres* de chaque titulaire, ayant-droit, usufruitier ou nu-propriétaire. Ainsi

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

formulé, l'article 220/8, § 2, alinéa 3, en projet, de l'arrêté d'exécution ne peut pas trouver de fondement juridique dans l'article 158/5, § 2, alinéa 5, du code.

3.3. L'échelle des amendes est insérée dans l'article 220/9, en projet, de l'arrêté d'exécution (article 13 du projet). Le fondement juridique à cet effet réside dans les articles 158/3, § 2, alinéa 1er, et 158/4, § 3, alinéa 1er, du code.

Ces dispositions procurant le fondement juridique s'énoncent comme suit :

- L'article 158/3, § 2, alinéa 1er :

> « L'absence de déclaration, la déclaration tardive, inexacte ou incomplète ainsi que le paiement tardif sont punis par une amende qui est établie en fonction de la nature et de la gravité de l'infraction, selon une échelle dont les graduations sont déterminées par le Roi et allant de 10 p.c. à 200 p.c. de la taxe due. En l'absence de mauvaise foi, il peut être renoncé au minimum de 10 p.c. ».

- L'article 158/4, § 3, alinéa 1er, est très comparable :

> « L'absence de déclaration, la déclaration tardive, inexacte ou incomplète ainsi que le paiement tardif sont punis par une amende qui est établie en fonction de la nature et de la gravité de l'infraction, selon une échelle dont les graduations sont déterminées par le Roi et allant de 10 p.c. à 200 p.c. de la taxe due. En l'absence de mauvaise foi, il peut être renoncé au minimum de 10 p.c. ».

L'échelle en projet opère une distinction entre les infractions liées à des circonstances indépendantes de la volonté du contribuable (A), les infractions non imputables à la mauvaise foi ou à l'intention d'éluder l'impôt (B), les infractions imputables à la mauvaise foi ou à l'intention d'éluder l'impôt (C) et, enfin, les infractions assorties de faux, d'usage de faux ou de (tentative de) corruption de fonctionnaire (D).

Cette dernière catégorie (D) est toutefois dépourvue de fondement juridique. Le faux en écriture en matière fiscale est punissable en vertu de l'article 207*bis* du code, alors que la corruption (active) est punissable en vertu de l'article 246, § 2, du Code pénal. Les dispositions procurant le fondement juridique reproduites ne font état que de l'absence de déclaration, de la déclaration tardive, inexacte ou incomplète ainsi que du paiement tardif. Le Roi est donc uniquement compétent en ce qui concerne ces infractions. Les infractions de faux et de corruption doivent dès lors faire l'objet de poursuites pénales; elles ne peuvent faire l'objet d'une amende fiscale au sens des articles 158/3, § 2, alinéa 1er, et 158/4, § 3, alinéa 1er, du code.

Il en va de même pour l'article 220/10, en projet, de l'arrêté d'exécution (article 14 du projet). Il y est fait uniquement mention de communications fautives ou de l'absence de communication à la suite d'une demande de renseignements émanant de l'administration fiscale.

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

EXAMEN DU TEXTE

Entrée en vigueur

4. La loi du 7 février 2018 est entrée en vigueur le 10 mars 2018. En effet, l'article 18 de la loi fixe l'entrée en vigueur au « lendemain de sa publication au Moniteur belge ».

Conformément à l'article 158/3, § 1er, du code, les *intermédiaires belges* doivent déposer la déclaration « au plus tard le vingtième jour du troisième mois qui suit la fin de la période de référence » et la taxe est acquittée (lire probablement : au plus tard) le même jour. Pour 2018, il s'agit du 20 décembre 2018.

Conformément à l'article 158/4, § 1er, du code, les *titulaires* doivent déposer leur déclaration au plus tard le dernier jour de l'introduction de la déclaration à l'impôt des personnes physiques. Le délégué a déclaré : « Indiening uiterlijk theoretisch 30 juni 2019. Via MyMinFin gebruikelijk iets later » et « Betaling uiterlijk inderdaad 31 augustus 2019 ».

La période de référence [2] court normalement du 1er octobre au 30 septembre, mais l'article 17 de la loi du 7 février 2018 prévoit une mesure transitoire pour la première période de référence :

> « La première période de référence commence le jour de l'entrée en vigueur de cette loi et prend fin le 30 septembre 2018 ».

La première période de référence courait dès lors du 10 mars au 30 septembre 2018. La deuxième période de référence a débuté le 1er octobre 2018 et se terminera le 30 septembre 2019.

Le projet d'arrêté soumis pour avis ne contient pas de disposition d'entrée en vigueur, de sorte que l'arrêté envisagé entrera en vigueur, conformément aux règles usuelles, le dixième jour suivant sa publication au Moniteur belge.

Les articles 219, 220 et 220/2 en projet fixent la procédure d'agrément de représentants responsables, établis en Belgique, d'intermédiaires non constitués ou établis en Belgique. Il résulte de l'article 220 en projet que le processus de décision pour pareils agréments prend au moins un mois. Lorsque des documents relatifs à la solvabilité suffisante doivent être demandés, il découle des articles 220 et 220/2 en projet que la décision peut ne pas intervenir avant trois mois environ.

À la question de savoir si, après la publication de l'arrêté royal envisagé, l'obtention d'une décision d'agrément est encore réalisable avant l'expiration de la date ultime d'introduction de la déclaration en 2018 (20 décembre 2018), un des délégués a répondu que le secteur financier s'y prépare pleinement. À ce propos, l'autre délégué a encore déclaré ce qui suit :

[2] En vertu de l'article 152, 6°, de la loi, il y a lieu d'entendre par 'période de référence' « une période de douze mois successifs qui commence le 1er octobre et se termine le 30 septembre de l'année suivante ».

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

> « Het spreekt vanzelf dat het bevoegde kantoor dat de aanvraag tot erkenning moet onderzoeken, alles in het werk zal stellen om dit onderzoek met inbegrip van het solvabiliteitsonderzoek zo vlot mogelijk te laten verlopen vanaf de inwerkingtreding van het KB. De administratie heeft 1 maand de tijd om de erkenning te onderzoeken. Bij gebrek aan kennisgeving wordt de erkenning geacht te zijn toegekend vanaf het verstrijken van de termijn. Het is daarbij van belang dat de betrokken partijen hiertoe de nodige medewerking verlenen en daartoe alle informatie ter beschikking stellen van de administratie. De administratie zal de aansprakelijke vertegenwoordiger waar mogelijk hierin bijstaan zodat de erkenning tijdig bekomen kan worden ».

Il faut toutefois également tenir compte des intermédiaires non établis en Belgique.

Il faudra vérifier si le timing, compte tenu du caractère tardif des dispositions d'exécution à adopter, est encore réalisable pour tous les intéressés.

Article 1er

5. Dans la phrase liminaire de l'article 1er du projet, la mention selon laquelle le titre II du livre II de l'arrêté d'exécution a été « abrogé par la loi du 3 juillet 1969 » n'est pas exacte. Le titre IX de l'arrêté royal du 3 mars 1927 'portant le Règlement général sur les taxes assimilées au timbre', qui contient les articles 218 à 220, a été abrogé par l'arrêté royal du 31 mars 1935 'sur les taxes assimilées au timbre'. L'arrêté royal du 21 décembre 2006 a renuméroté le titre IX abrogé en titre II du livre II (« Taxes diverses »).

Article 2

6. Dans la phrase liminaire, la mention « abrogé par la loi du 3 juillet 1969 » n'est pas correcte. L'article 218 de l'arrêté d'exécution, que le projet actuel rétablit, a été abrogé par l'arrêté royal du 31 mars 1935.

7. Le paragraphe 1er de l'article 218 en projet énonce que la déclaration doit être introduite « au bureau compétent ». Le paragraphe 2 dispose que la déclaration doit être introduite « au bureau visé au paragraphe 1er », alors que le paragraphe 3 prévoit que la déclaration doit être introduite « au bureau visé au paragraphe 1er ».

L'article 220/6 en projet (article 10 du projet) désigne le bureau compétent pour le paiement de la taxe (éventuellement aussi des intérêts et des amendes), qui est également le bureau compétent pour la demande d'agrément (articles 3 et 6 du projet) et pour la demande de restitution (article 12 du projet). Toutefois, les dispositions en projet ne désignent pas expressément ce même bureau comme le « bureau compétent » pour la déclaration.

Il est dès lors pourvu imparfaitement à l'exécution des articles 158/3, § 1er, alinéa 2, et 158/4, § 1er, alinéa 2, du code; il convient d'y remédier.

8. Le paragraphe 1er de l'article 218 en projet prévoit que la déclaration doit être introduite « au plus tard le jour du paiement ».

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

En vertu de l'article 158/3, § 1er, du code, la déclaration doit être déposée « au plus tard le vingtième jour du troisième mois qui suit la fin de la période de référence » (alinéa 1er) et la taxe doit être acquittée « au jour visé à l'alinéa 1er » (alinéa 2).

La disposition en projet ne s'accorde donc pas avec le code. Soit on visera purement et simplement la disposition du code, soit on supprimera les mots concernés dans le projet.

9. Conformément aux articles 151 et 152, 7°, du code, il vaudrait mieux écrire au paragraphe 1er, 3°, de l'article 218 en projet « la part totale dans la valeur moyenne des instruments financiers imposables pour lesquels la taxe est due ».

10. On n'aperçoit pas clairement si les mots « par dérogation au paragraphe 1er, 1° » figurant au paragraphe 4 de l'article 218 en projet font référence à l'article 154, § 1er, 1°, du code ou au paragraphe 1er, 1°, de l'article 218 en projet. En tout état de cause, aucune de ces dispositions ne concerne la date de déclaration. Les dates de déclaration figurent, respectivement, à l'article 158/3, § 1er, alinéa 1er, et à l'article 158/4, § 1er, alinéa 1er, du code, auquel le paragraphe 4 de l'article 218 en projet accorde une dérogation dans le cas visé à l'article 154, § 2, du code.

Les auteurs du projet devront réexaminer le membre de phrase mentionné au regard des observations qui précèdent.

11. Le texte néerlandais de l'article 218 en projet fait parfois état de « kantoor » (voir l'alinéa 1er du paragraphe 2) et dans d'autres cas de « bureau » (paragraphe 3, alinéa 1er), alors que le texte français utilise chaque fois le mot « bureau ». Il faut veiller à utiliser une terminologie uniforme et à éviter des divergences entre les deux versions linguistiques.

Articles 3 à 7

12. Il paraît se déduire des articles 219 à 220/3, en projet, de l'arrêté d'exécution que l'agrément est confié au « bureau visé à l'article 220/6 ». Il s'agit du « bureau de l'administration chargée de la perception et du recouvrement des taxes reprises dans le livre II du Code de droits et taxes divers ». C'est le fonctionnaire dirigeant de ce bureau qui prend la décision d'agrément (article 220, alinéa 2, en projet – article 4 du projet), ainsi que la décision de retrait de l'agrément (article 220/1 en projet – article 5 du projet). Pour le surplus, la demande d'agrément doit être envoyée à ce bureau (article 219, alinéa 1er, en projet, de l'arrêté d'exécution – article 3 du projet), le modèle de la demande et de la déclaration à joindre peut être obtenu au bureau (article 219, alinéa 4, en projet – article 3 du projet), les notifications émanent de ce bureau (voir notamment l'article 220, alinéas 2 et 4, en projet – article 4 du projet) et le bureau peut demander les documents complémentaires relatifs à la solvabilité (article 220/2 en projet – article 6 du projet).

Toutefois, l'article 158/2, alinéa 1er, du code énonce que les intermédiaires non constitués ou non établis en Belgique peuvent faire agréer « par le ministre des Finances ou son

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

délégué » un représentant responsable établi en Belgique. Il en résulte que le Roi n'est pas habilité à désigner l'organe d'agrément. Même si elle n'est pas conforme au principe constitutionnel selon lequel il revient au Roi d'organiser le pouvoir exécutif, la loi dispose en effet que le ministre des Finances, ou son délégué, octroie les agréments [3].

13. Dans la phrase liminaire de l'article 3 du projet, la mention « abrogé par la loi du 3 juillet 1969 » n'est pas correcte. L'article 219, que le projet actuel rétablit, a été abrogé par l'arrêté royal du 31 mars 1935.

14. La phrase liminaire de l'article 4 du projet précise que l'article 220 est « inséré » dans le titre II du livre II de l'arrêté d'exécution. L'article 200 a été abrogé par l'arrêté royal du 31 mars 1935 et est rétabli par l'article 4 du projet. Il convient d'adapter ce point.

15. Dans l'article 220, alinéa 1er, 3°, en projet (article 4 du projet), on insérera les mots « du Code » après les mots « l'article 152, 6°, ».

16. Dans le texte néerlandais de l'article 220/1 en projet, on omettra les parenthèses entourant le mot « meer ».

17. L'article 220/1 en projet dispose que l'agrément est retiré par décision motivée et que celle-ci est notifiée.

Prévoir que la décision doit être motivée est superflu et ambigu. C'est superflu parce que la décision visée tombe dans le champ d'application de la loi du 29 juillet 1991 'relative à la motivation formelle des actes administratifs' et que l'obligation de motivation formelle découle déjà de cette loi. C'est ambigu parce que de telles dispositions donnent erronément à penser que l'obligation de motivation formelle n'existe pas si elle n'est pas expressément prescrite dans ces dispositions. À moins que l'intention ne soit de prévoir une obligation de motivation plus étendue que celle qui découle de la loi du 29 juillet 1991, auquel cas il faudra en préciser la portée, les mots « motivée » doivent être omis.

Article 11

18. Le texte néerlandais de ces dispositions en projet mentionne, d'une part, « de vraag tot teruggave » et, d'autre part, « het verzoek tot teruggave ». Ici aussi, une terminologie plus uniforme s'impose.

Article 13

19. L'échelle des amendes figurant à l'article 220/9 en projet prévoit une amende de 10 pour cent pour une première infraction non imputable à la mauvaise foi ou à l'intention

[3] Cet article du code habilite donc le ministre à désigner une personne ou des personnes qui peuvent accorder les agréments, ce qui doit toutefois être réglé par arrêté ministériel.

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡

d'éluder l'impôt. Les articles 158/3, § 2, alinéa 1er, et 158/4, § 3, alinéa 1er, du code disposent, *in fine*, qu'en l'absence de mauvaise foi, il peut être renoncé « au minimum de 10 p.c. ».

L'arrêté d'exécution devant être lu conformément à la loi, l'administration fiscale devra également tenir compte, au cas par cas, de la possibilité de renoncer au minimum. Dans un souci de clarté de l'ordonnancement juridique, il est dès lors recommandé de mentionner explicitement cette possibilité dans le tableau. À cet effet, on pourrait écrire dans la partie concernée du tableau : « 10 p.c., sauf s'il est renoncé à cette amende minimale conformément à l'article 158/3, § 2, alinéa 1er, du Code des droits et taxes divers ».

La même observation vaut pour l'article 220/10, en projet, de l'arrêté d'exécution (article 14 du projet), qui prévoit, sous B., une amende de 750 euros pour la première infraction. En vertu de l'article 158/6, alinéa 2, dernière phrase, du code, il peut également être renoncé à cette amende minimale en l'absence de mauvaise foi.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS Jo BAERT

‡LW-BGKSNDGAH-GECBGVT‡